

Pārresoru koordinācijas centra vadītājam

God. Pēterim Vilka kgam

Rīgā, 2019.gada 30.janvārī, Reģ. Nr. 1-1/2019

Par NAP 2027

Godātais P.Vilka kungs,

Lai nodrošinātu uzņēmumu reālajām vajadzībām maksimāli atbilstošu rīcības virzienu īstenošanu uzņēmējdarbības konkurētspējas uzlabošanas jomā, **aicinām jau agrīnā stadijā īstenot MVU apvienojošo organizāciju, Eiropas Komisijas sociālā partnera SMEunited dalīborganizācijas – Latvijas Biznesa savienības, praktisku iesaisti NAP2027 izstrādē.**

Uzsveram, ka izstrādātajām MVU un uzņēmējdarbības politikas iniciatīvām ir jābūt uz pierādījumiem balstītām un uz konkrētu mērķi orientētām, tāpēc ir **jānodrošina uz pierādījumiem balstīta analīze par vissvarīgākajām problēmām un vajadzībām, ar kurām saskaras MVU, ņemot vērā tieši to pieredzi.** Iniciatīvu izstrādē noteikti ir jāpielieto «no lejas uz augšu» princips. **Uzskatām, ka MVU problēmu identificēšanā ļoti liela loma ir tieši MVU apvienojošo organizāciju iesaistei.**

Iebilstam, ka NAP2027 netiek plānots uzlabot publisko pārvaldību, **nodrošinot mūsdienīgu sabiedrības līdzdalības un konsultācijas mehānismu izveidi – sociālo partnerību.** Piemēram, Eiropas Savienībā konsultācijas par politikas plānošanu un ieviešanu tiek veiktas ar Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju, kurā ir pārstāvētas ne tikai darba devēju un arodbiedrību pārstāvji. Latvijā MVU ir izslēgti no sociālā partnera statusa, jo darba devēju intereses tiešā veidā pārstāv tikai lielie uzņēmumi un galvenokārt publiskās kapitālsabiedrības, kas Eiropā tiek nodrošināts ar trešā sociālā partnera no darba devēju puses organizācijā CEEP (Eiropas Darba devēju un uzņēmēju centrā, kas pārstāv publisko pakalpojumu un vispārīgo interešu pakalpojumus) starpniecību. Lai nodrošinātu sociālo partnerību un daudzpusīgu sabiedrības interešu ievērošanu, Nacionālā trijspusējās sadarbības padomes formāts ir neefektīvs un nepārstāvniecisks.

Atzinīgi novērtējam vēlmi īstenot ekosistēmas konceptu, taču uzskatām, ka **veiksmīgas uzņēmējdarbības ekosistēmas funkcionēšanai, tā primāri ir konkrēti jādefinē atbilstoši konkrētajai situācijai Latvijā** (kuri ir šādas ekosistēmas dalībnieki), **kā arī jādefinē konkrēti ekosistēmas (to dalībnieku) uzdevumi (lomas)** uzņēmumu konkurētspējas veicināšanā. Šāda pieeja palīdzētu mazināt šobrīd Latvijā esošo sadrumstalotību uzņēmējdarbības un MVU politikās, kā arī atbalsta instrumentu plānošanā un ieviešanā. Tāpat jāmin, ka ekosistēmas konceptā ļoti būtiska ir tieši ārējās vides ietekme uz uzņēmumiem un līdz ar to arī **NAP 2027 ietvaros plānoto uzņēmējdarbības atbalsta iniciatīvu definēšanā svarīga loma ir ārējās vides un kontekstuālajiem faktoriem, kā likumdošana, gan nacionālā, gan reģionālā mērogā.**

Lai sekmētu pētniecības un inovāciju procesu uzlabošanu, uzskatām, ka **nepieciešama ir reāla un praktiska "triple helix" jeb "trīskāršās spirāles" koncepta definēšana un ieviešana** nacionālā līmenī, īpaši nozarēs ar augstu potenciālu augstvērtīgu produktu un pakalpojumu izstrādē. **Šim konceptam atbilstoši reālajai situācijai (novērtējumam) un nākotnes prioritātēm būtu jābūt arī kā pamatam uzņēmējdarbības atbalsta iniciatīvu definēšanā un ieviešanā.**

Vairākums Latvijā esošo uzņēmumu, kuri ražo vai ražos inovatīvus produktus un pakalpojumus ar augstu pievienoto vērtību, ir tieši MVU, kuriem, salīdzinot ar lieliem uzņēmumiem, ir krietni ierobežotāki resursi un iespējas attīstībai. Līdz ar to ir **īpaša uzmanība jāpievērš tieši mazo uzņēmumu zināšanu un prasmju**

attīstībai, investīciju piesaistei, inovatīvu un eksportspējīgu produktu izstrādei un uzlabošanai, kā arī eksportspējai. Uzskatām, ka šai uzņēmumu grupai kā atbilstošs būtu visaptverošs atbalsta mehānismu loks uzņēmējdarbības ekosistēmas ietvaros, piemēram, klasteru ietvaros, nevis atsevišķas, sadrumstalotas, atbalsta formas.

Tā kā NAP virsmērķis definē cilvēku kā galveno attīstības dzinējspēku, vēlamies vērst uzmanību uz iedzīvotāju nozīmi zināšanu radīšanā un nodrošināšanā. Attiecīgi, līdz šim uzņēmējdarbībā neiesaistītie iedzīvotāji ir kā potenciāls resurss inovatīvas un ecoefektīvas ekonomikas radīšanā un attīstīšanā. Līdz ar to uzskatām, ka **MVU apvienojošā organizācija var būt labākais pamats šo iedzīvotāju zināšanu un prasmju attīstībai, veicinot kvalificētu speciālistu nodrošināšanu uzņēmumos, kā arī sekmējot šos iedzīvotājus pašiem kļūt par zināšanu radītājiem un iekļauties uzņēmējdarbības vidē.**

Attiecībā uz plānoto savstarpējo novērtējumu veikšanu un gradāciju starp prioritātēm un rīcības virzieniem, kā arī izmantojot dažādus indikatorus progresa vērtēšanā, **aicinām sagatavot arī paskaidrojošu materiālu par izmantoto metodiku.** Par labu piemēru uzskatām Eiropas Komisijas ikgadējā MVU apskata izveidoto metodoloģijas aprakstu, vērtējot Eiropas Savienības dalībvalstu mikro, mazos un vidējos uzņēmumus atbilstoši Eiropas Mazās uzņēmējdarbības akta principiem (*Monitoring SMEs' performance in Europe / Methodological assessment of the SME Scoreboard 2018*). Attiecīgi šādā metodoloģijā ir konkrēti aprakstīts un paskaidrots, katras vērtējamās jomas un izmantojamo indikatoru pielietojums un nozīmīgums.

Ar cieņu,

Eduards Filippovs

Latvijas Biznesa savienības valdes priekšsēdētājs